

kası ve 1956 yılında kurulmuş olan Raybank 1963 yılında; 1948 yılında kurulmuş olan Türkiye Kredi Bankası 1964 yılında 7129 sayılı Kanunun 153 sayılı Kanunla muaddel 60 ncı maddesi hükümleri gereğince tedrici tasfiyeye tabi tutulmuştur.

4. Türkiye Halk Bankasıyla ilişkili olan Ankara, İstanbul ve İzmir Halk Sandıkları 24.12.1963 tarih ve 358 sayılı Kanunla Türkiye Halk Bankasının şubeleri haline getirilmiştir.

1928 yılında kurulmuş olan İzmir Esnaf ve Ahali Bankası 1968 yılında Egebank olarak reorganize edilmiştir. 1928 yılında kurulmuş olan Şarkî Karaağaç Bankası 1962 yılında Sağlık Bankası adını almıştır. 1955 yılında kurulmuş olan Turizm Bankası 7470 sayılı Kanunla 1960 yılında T.C. Turizm Bankası olarak reorganize edilmiştir Amortisman ve Kredi Sandığı 1964 yılında 441 sayılı Kanunla Devlet Yatırım Bankası olarak yeniden kurulmuştur. Buğday Bankasıyla Türkiye Ekspres Bankası 1962 yılında Anadolu Bankası adı altında birleşmiştir. Sınai Yatırım ve Kredi Bankası 1963 yılında, Amerikan - Türk Dış Ticaret Bankası 1964 yılında kurulmuştur.

7129 sayılı Kanunun 6 . 12 . 1960 gün ve 153 sayılı Kanunla muaddel 60 ncı maddesi gereğince halen tedrici tasfiyeye tabi bulunan yedi bankadan Esnaf Kredi Bankası, Sanayi Bankası Doğubank ve Türkiye Kredi Bankası söz konusu 60 ncı madde hükümleri gereğince Türkiye İş Bankasının nezaretinde ve malî ve teknik yardımıyla tedricen tasfiye edilmektedir; Türkiye Birleşik Tasarruf ve Kredi Bankası, Raybank ve tutum bankası aynı madde hükümleri gereğince Türkiye Emlâk Kredi Bankasının nezaretinde ve malî ve teknik yardımıyla tedricen tasfiye edilmektedir.

Söz konusu 7 banka, 7129 sayılı Kanunun 153 sayılı Kanunla muaddel 60 ncı maddesi gereğince tedrici tasfiyeye tabi tutulmuşlardır.

Tedrici tasfiye ameliyeleri sırasında her şeyden önce mevduat sahiplerinin bu bankalara yatırdıkları paralar ödenmiştir. Bu bankaların diğer borç ve alacakları da tedricen tasfiye edilmektedir. Bu bankalara hissedar olan ve zamanında kâra iştirak etmiş olan şahısların durumu hem 153 sayılı Kanun hükümleri hem Yargıtay Genel Kurulunun 1 . 9 . 1967 tarih ve T - 1511/133 sayılı Kararıyla belli olmuştur.

7129 sayılı Kanunun 153 sayılı Kanunla muaddel 60 ncı maddesinin son fıkrası tedrici «tasfiye neticesinde tahassul edecek nihai ve kati açık (hissedarların sermaye hisseleri haric olmak üzere bankanın pasifi ile aktifi arasındaki fark) bu Kanunun ek birinci maddesi gereğince tesis edilecek fondan, tasfiyeye nezarete memur bankaya ödenir» demektedir. Bu duruma göre eğer tedrici tasfiye neticesinde nihai ve kati bir fazlalık meydana gelirse hissedarlar bundan faydalanacaklardır. Eğer tasfiye neticesinde nihai ve kati bir açık meydana gelirse hissedarlar bu açığı kapatmak için yeni bir ödeme yapmak mecburiyetinde değillerdir. Sermaye şirketlerinde hissedarlar koydukları sermaye ile sorumludurlar. Aynı zamanda müdebbir ve basiretli olması gerekli olan hissedarlar şirketin sahipleri oldukları için mer'î hükümlere göre şirketin hüsnü idaresinden ve za'fa düşmesinden sorumludurlar. Bu itibarla bir şirkete hissedar olanların koydukları sermayenin şirketin iflâsı halinde Devletçe veya başka bir müessesesece ödenmesi serbest piyasa ekonomisi içinde mümkün değildir.

Buna karşılık aynı serbest piyasa ekonomisi içinde şirketin kâr ettiği sırada hissedarların aldıkları kazanç payına elkoymak veya bunları iflâs halinde geri almak da mümkün değildir.

7129 sayılı Kanunun 153 sayılı Kanunla muaddel 60 ncı maddesi gereğince tedrici tasfiyeye tutulmuş olan 7 banka evvelce belirtilmiş olduğumuz gibi T. İş Bankasıyla T. Emlâk Kredi Bankası nezaretinde ve malî ve teknik yardımıyla tasfiye edilmektedir. Mevduat sahiplerinin hakları ödenmiştir. Diğer alacak ve borçlar ilgilileri büyük zarar ve ziyana düşürmeyecek şekilde kanuni hükümler dairesinde tasfiye edilmektedir. Tasfiye tedrici olduğu için nihai ve kati açıklar ileride taayyün edecek ve bunlar bu maksatla kurulan fondan karşılanacaktır. Bu fona hali faaliyette olan Bankalar her yıl yılsonu bilançolarındaki tasarruf ve ticari mevduat toplamının binde yarısını nisbetinde bir meblağı ertesi yılın beşinci ayı sonuna kadar yatırmaktadırlar. Bu fondan tediye Banka kredilerini tanzim komitesi kararıyla yapılmaktadır.